

ДАНИЦА ОТАШЕВИЋ

УДК 027.52

Градска библиотека
„Владислав Петковић Дис“, Чачак**ГРАДСКА БИБЛИОТЕКА
„ВЛАДИСЛАВ ПЕТКОВИЋ ДИС“ У 2008. ГОДИНИ**

За Градску библиотеку „Владислав Петковић Дис“ у Чачку 2008. година је вишеструко значајна: установа је обележила 160 година постојања, успешно је одржано 45. „Дисово пролеће“, а град је прославио шест векова од првог писаног помена имена Чачак. Дугогодишњи добар рад, допринос да Дисова песничка свечаност постане препознатљив симбол града, брига о завичајној баштини и подстицање креативности младих нису остали незапажени – Библиотека је награђена највишим признањем, Децембарском наградом града Чачка. Награда је дошла у праве руке, али на годину када је обележен велики јубилеј, увећан број корисника за 20–30 % пада сенка, јер вишедеценијска потреба Градске библиотеке и грађана није остварена – сопствени кров.

Раскорак између резултата које постиже у остваривању Законом о библиотечкој делатности предвиђених функција, развоју културе, заштити завичајне грађе и њеном публикавању, коришћењу нових технологија и метода савременог библиотекарства и услова у којима ради нигде није тако изражен као у случају Градске библиотеке „Владислав Петковић Дис“. Иако је последњих година локална самоуправа уложила значајна средства за обнову књижног фонда, опрему и програме установе, главни проблем није решен – зграда за трајни смештај књиге. Овај проблем прети да успори ход Библиотеке и све више доводи у питање остварење основних библиотечких функција.

Осим што је уписала 800 корисника више него 2007, издала на коришћење више од 120.000 књига и часописа, дигитализовала око 24.000 докумената, Библиотека је продужила рад на терену за један дан (Заблаће),

отворила читаоницу за дневну штампу суботом и објавила више значајних публикација. При томе Библиотека је једина установа која има законске надлежности над свим библиотекама у Моравичком округу, једина ради по целодневном радном времену (7, 30 до 19 часова) и има развијене огранке у четири села. Несумњиво, Градска библиотека је лидер у развоју библиотекарства и културе у округу и Србији, а успостављањем бројних мостова са другим културама, институцијама, појединцима, и шире.

Финансирање Библиотеке

Укупни приходи Градске библиотеке у 2008. години били су 27.124.000 динара. Оснивач Библиотеке је Скупштина града Чачка која издваја највећа средства из градског буџета: 23.295.000 или 89 % (лични доходи, стални трошкови, опрема, програм и др.). Министарство културе Републике Србије суфинансира више пројеката Библиотеке из области културе и обављања матичних функција. У 2008. години Министарство културе финансирао је рад Матичне службе са 310.000 динара, песничку манифестацију 45. „Дисово пролеће“ са 360.000, а обележавање 160. година постојања Библиотеке са 250.000 динара. Од Министарства културе Библиотека је добила откупом око 2.000 књига чија је вредност 825.000 динара. Министарство за економију и регионални развој одобрило је кроз јавни рад Градској библиотеци пројекат дигитализације завичајне периодике у вредности од 726.000 динара. Министарство је финансирао зараде четворо привремено запослених лица у периоду од 15. јануара до 15. јула 2008, њихове путне трошкове, делимично опрему и друге издатке. Библиотека је од чланарине, продаје књига и других услуга остварила приход од 1.060.000 динара. Из сопствених средстава Библиотека је исплаћивала примања и друге трошкове деветорици војника на служењу цивилног војног рока који су у току 2008. године били укључени у процес рада ове установе (око 130.000 динара). Највише средстава намењених за програме Библиотеке уложено је за песничку манифестацију „Дисово пролеће“ – 1.668.945 динара.

Награде и нађрађени

Градска библиотека у току године додељује више награда из различитих области свог разуђеног и богатог деловања. Најзначајнија је, свакако, *Дисова награда*, коју стручни жири додељује савременом српском песнику за трајан допринос песништву и особен стваралачки глас. Добитник Дисовог одличја за 2008. годину је Владимир Копицл, песник из Новог Сада, коме је награда уручена 23. маја на свечаности у Чачку. Од 1979. Градска би-

блиотека награђује и најбољег аутора рукописа за прву песничку збирку. Најбољи млади песник је носилац награде *Млади Дис*, а 2008. то признање завредила је поезија Владимира Стојнића из Земуна за збирку *Време се завршило*. Награде за есеј о Дисовом стваралаштву додељене су Ненаду Гуглу из Чачка (прва), Горану Коруновићу из Београда (друга), а трећа награда припала је Николи Живановићу из Крагујевца.

Награда Градске библиотеке на 12. ликовном *Пролећном анали*, која се састоји од Плакете и новчаног износа од 8.000 динара, додељена је Андреју Чикали, сликару из Трстеника.

У намери да подстакне и унапреди ликовно-графички изглед штампаних публикација објављених у Чачку, Библиотека је установила награду Исаило А. Петровић, у знак сећања на првог чачанског штампара. Ову награду понела је Светлана Цида за дизајнирање књиге *Архитектура и урбанизам Горњеџ Милановца (1853–1941) са освртом на грађевинарство Чачка, Краљева и Крагујевца*. За књигу године жири је прогласио *Водич кроз Чачак* који је објавила Туристичка организација Чачка, а награда *Даница Марковић* припала је приређивачима Мирјани Рацковић и Душану Николићу.

Са жељом да подстакне креативне способности младих, Библиотека награђује и ауторе најбољих литерарних радова ученика основних и средњих школа Моравичког округа, најактивније читаоце Дечјег и Одраслог одељења, као и огранка у Заблаћу. За најбоље библиотекарe у 2007. години проглашени су: Марија Орбовић, Оливера Недељковић, Дубравка Илић, Наташа Поповић и Богдан Трифуновић.

Осим што награђује друге, чачанска Библиотека и библиотекарe су и сами били лауреати: за изузетан допринос развоју српског библиотекарства Друштво библиотекара Србије наградило је *Повељама захвалности* Даницу Оташевић, директора, и Марију Орбовић, библиотекарe-саветника.

Високо признање Француске, *Орден витеза академске палме* добила је сарадница Градске библиотеке Елизабет Јовановић-Миљковић. Орден је руководиоцу Центра за француску културу у Чачку уручио амбасадор Француске у Београду, господин Жан Франсоа Терал.

У 2008. години Градској библиотеци додељена је Децембарска награда за допринос развоју града Чачка. На овај начин крунисан је успешан рад ове установе, која је, као стуб културе Чачка, обележила 160 година постојања.

Просјор и кадрови

И 160. рођендан Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“ дочекала је као подстанар: у 669 м² у две физички одвојене зграде, услужним депоом у згради Међуопштинског историјског архива и са четири огранка

на селу. Недовољан и неадекватан простор одавно је камен спотицања у раду ове установе: Библиотека годинама улаже ванредне људске напоре и рад како би ублажила последице недостатка простора и убедила локалну самоуправу да што пре разреши овај Гордијев чвор. Одељења Библиотеке постају све више магацини за књиге, а мердевине су све чешће главно средство да се „дође“ до књига. Више од 50 годишњих програма и промоција Библиотека константно одржава у другим установама и местима у граду што додатно исцрпљује запослене. По простору, на жалост, чачанска библиотека је на дну лествице међу матичним библиотекама у Србији.

Скупштина града Чачка од 2006. године преговара са Министарством одбране о откупу зграде Дома војске за Библиотеку, али се крај овим преговорима још не назире. Радити у седам „туђих“ кућа, бити свуда подстатар, није нимало лако, јер сваки објекат има своје специфичности и мане. Осим проблема са простором у граду, и библиотечки огранци на селу смештени су у домовима културе и просторима месних заједница где није решено власништво, грејање и одржавање.

Вишегодишњем проблему простора, који још није решен, придружио се последњих година и проблем малог броја извршилаца: само 27 запослених од чега је 23 стручна радника, а стандарди предвиђају 29 за обављање основне библиотечке делатности. У 2008. години није дошло до повећања броја запослених, али је један радник завршио мастер студије на Филозофском Факултету у Београду (Богдан Трифуновић), један радник је стекао диплому факултета (Маријана Лазић), а Даница Оташевић, директор, добила је звање виши библиотекар. Од 27 запослених један је магистар, један мастер, дванаест радника је се високом стручном спремом, један са вишом, а десет са средњом школом. У Библиотеци ради три библиотекара-саветника и један самостални књижничар.

Овај број запослених организује песничку манифестацију „Дисово пролеће“, Дане европске баштине, Летње дане културе и бројне друге културне програме. Иако је квалификациона структура запослених повољна (14 са високом стручном спремом), повећању броја корисника и нових услуга које Библиотека пружа овај број радника не може више успешно да одговори (Матичне библиотеке у окружењу имају и до десет извршилаца више). Број запослених у Градској библиотеци није се мењао од 2006. године. За то време број корисника увећан је за 1.500, а пружено је око 25.000 услуга више него раније. Појавили су се и сасвим нови видови рада – дигитализација, у чему чачанска Библиотека данас предњачи и пример је другима како користити нове технологије у заштити завичајне баштине, а опет је путем интернета учинити доступном свима.

Попуњавање фондова

Фондови Градске библиотеке захваљујући значајним средствима Скупштине града и Министарства културе обogaћени су у 2008. години са 8.253 књиге и 169 сликовница, а купљено је и више старих и ретких књига, старих листова периодике, аудио и видео грађе (набављено је 590 књига више него 2007. године). Купљено је 4.105 књига (вредност 1.754.778 динара), од Министарства културе добијено је 2.091 књига (вредност 1.228.327 динара), кроз поклоне од Народне библиотеке Србије и разних појединаца фонд је обogaћен са 1.929 књига, а донацијом Фонда за отворено друштво добијено је 128 књига из области хуманитарних наука. Укупна вредност набављених књига је 3.722.517 динара. Фонд Одељења за одрасле чотаоце обogaћен је са 5.046 књига, Завичајно одељење са 409 књиге, Научно са 474, Дечје са 778, Заблаће 501, Мрчајевци 396, Пријевор 335 и Прељина 300 књига. Фонд Дечјег одељења богатији је и за 147 сликовница, док је у огранке распоређено 22 публикације. Укупна вредност набављених сликовница је 27.682 динара. За набавку књига и часописа из буџета града Библиотека је утрошила 1.850.000 динара, а делом је књиге набављала и сопственим средствима.

Библиотека је набавила и десет ретких књига:

1. БЕЛИЋ, Александар, *О језичкој љприроди и језичком развијку*. - Београд : Српска краљевска академија, 1941.
2. ИВАНИЋ, Момчило, *Српски речник књижевнога и народнога језика*. - Београд : Државна штампарија Краљевине Србије, 1913.
3. СПОМЕНИЦА о љрослави десетогодишњице ударања шемеља Фабрике харџије Милана Ваје : 1921-1931. - Београд : Државна штампарија Краљевине Југославије, [б. г.]
4. ЛАРОШФУКО, Франсоа, *Максима* - Београд: Б. Цвијановић, 1914.
5. ПОПОВИЋ, Јован Стерија, *Тврдица и Београд некад и сад*. - Београд: Југоисток, 1942.
6. СЕКУЛИЋ, Исидора, *Зайиси*. - Београд: Штампарија Млада Србија, 1941.
7. КАТИЋ, Реља В., *Болести љоведа*. - Београд : Издавачко-просветна задруга ИПРОЗ, 1943.
8. ПЛУТАРХ, *Живои Александра Великог* - Београд : Југоисток, 1943.
9. НУШИЋ, Бранислав, *Ойћинско дијејше*. - Загреб : Наклада Хумористичне књижнице, 1917.
10. МАРКОВИЋ, Љубица, *Даница Марковић*. - Чачак : Заједница дома и школе Чачанске Гимназије, 1940.

Редовним отписом библиотечке грађе по више основа (дотрајалост, неактуелност и др.), у 2008. години расходована је 1.661 публикација чија је вредност 24.595 динара. У књиговезници Библиотеке укоричено је и заштићено 495 књига које су затим враћене у фонд на коришћење.

Коришћење библиотечке грађе

Библиотека је 2008. годину завршила са 5.166 чланова (800 више него 2007. године). У Одељењу за одрасле уписано је 2.684 лица, у Дечјем 1.502 (400 више), Мрчајевцима 416, Заблаћу 354, Прељини 40, Пријевору 120. Карактеристично је да се број корисника услуга Библиотеке у границама у Заблаћу и Мрчајевцима повећао за 100 %. Уписано је 658 предшколаца (за предшколце је упис бесплатан), 1.630 основаца, 822 средњошколца, 509 студената, 933 службеника, 230 радника и 334 осталих корисника. Годишња чланарина за одрасле читаоце је 400 динара и није мењана три године, док је чланарина за основце и на терену 200 динара (није мењана од 2001. године).

У 2008. години књигом је услужено 84.875 лица (у 2007 услужено је 60.385). У Одељењу за одрасле услужено је 58.413 корисника, у Дечјем 10.838, Научном 4.959, Завичајном 426, Мрчајевцима 1.985, Прељини 619, Пријевору 1.167 и Заблаћу 5.468 корисника.

На коришћење је укупно издато 111.565 књига: Одрасло 74.921, Дечје 17.177, Научно 8.375, Завичајно 450, Мрчајевци 2.396, Заблаће 6.105, Прељина 922, Пријевор 1.538. У 2008. издато је на коришћење 22.510 књига више него у 2007. години.

У оквиру међубиблиотечке позајмице и сарадње за кориснике је потраживано од других библиотеке 29 публикација и 49 фотокопија (Народна библиотека Србије 5 публикација и 33 фотокопије, Библиотеке Матице српске 17 публикација и 10 фотокопија итд.)

Новине и часописе у 2008. години користило је 4.820 лица, а издато је на коришћење 17.464 примерака дневних новина и 935 часописа. Укупно је у Одељењу периодике издато на коришћење 18.399 новина и часописа.

Књиге, часописе и новине Градске библиотеке у 2008. години користило је 89.695 чланова, а њима је издато 129.964 разних публикација. Бесплатне услуге интернета користило је 5.450 лица. Библиотека је, дакле, пружила корисницима више од 210.000 услуга, што представља најчешће коришћен јавни сервис локалне заједнице. Обухваћеност становништва чланством у Библиотеци износи 4,37 % (у 2007. била је 3,68). Обрт књижног фонда је 1,15 % а број прочитаних књига по становнику 0,95 (Општина Чачак има 117.072 житеља). Чланови Библиотеке прочитали су у просеку 22 књиге.

45. „Дисово пролеће“

„Дисово пролеће“ је једна од најстаријих песничких манифестација у Србији. Скупштина града је поверила организацију Дисових свечаности Одбору Дисовог пролећа (Одбор је састављен од истакнутих културних радника), а реализацију Градској библиотеци. Град Чачак је донатор новчаног дела Дисове награде (180.000 динара), а Библиотека песнику уручује Плакету. Осим што чува успомену на поезију Владислава Петковића Диса, Библиотека сваке године награђује једног савременог песника, доприноси афирмацији младих аутора до 31 године старости награђивањем рукописа за прву песничку збирку, развија креативне способности младих и ученика. „Дисово пролеће“ традиционално почиње 10. марта, на Дисов рођендан, и траје до краја маја.

Лауреат Дисове награде за 2008. годину био је песник из Новог Сада, Владимир Копицл (1949), док је од 48 приспелих рукописа за прву књигу жири наградио Владимира Стојнића из Земуна. Стојнићу је припала награда *Млади Дис*, а награђени рукопис *Време се завршило* штампан је као 27. књига у едицији *Токови*. На литерарни конкурс за ученике основних и средњих школа Моравичког округа стигло је 180 прозних радова и песама (105 из основних и 70 из средњих школа). Аутори најбољих радова награђени су на свечаности одржаној 22. маја у Дисовом родном селу Заблаћу.

Харизматична личност лауреата Владимира Копицла, његова хипи-фаза и припадност „деци цвећа“, новосадској рокерској сцени 70-тих, песничко, преводилачко, позоришно и приређивачко искуство, инспирисало је организаторе да евоцирају сећање на 60-те године прошлог века и представу *Коса* која је имала пресудну улогу у култури друге половине 20. века. На приредби *Пре и после Косе* сусрели су се млади плесачи плесног клуба „Луна“, који су извели део познатог мјузикла, са драматургом Јованом Ђириловим, заслужним што је *Коса* после Бродвеја играна у Београду, као и Владимиром Копицлом и Божидаром Мандићем, актерима тог доба. Све страност Копицловог стваралаштва омогућила је и мр Маријани Матовић да кроз изложбу и каталог под називом *Најбољи свей* прикаже све фазе његове уметничке личности.

Добитници престижних песничких награда представили су своје поетике на вечери награђених. Учествовали су: Иван Негришорац (Змајева награда), Ђорђо Сладоје (Жичка хрисовуља), Марија Шимоковић (Миљковићева награда) и Милан Ђорђевић (Дисова награда). Међународни тон 45. „Дисовог пролећа“ дала је Кајоко Јамасаки, песник, професор на Катедри за јапанологију Филолошког факултета у Београду која је са Данијелом Васић дочарала поезију Јапана на књижевној вечери под називом *Ноћ локвања*.

Представљањем награђене збирке *Песме* Милке Поповић у Панчеву, „Дисово пролеће“ направило је још један излет ван локалних граница. Квалитету Дисових свечаности допринело је музичко-поетско вече посвећено Душку Трифуновићу, бројни програми за младе обједињени под заједнички назив *Дисовизија*, сусрети песника са ђацима и ликовне изложбе. Гост 45. „Дисовог пролећа“ био је и Драган Великић, актуелни амбасадор Србије у Бечу, чији је роман *Руски ѓрозор* добио НИН-ову награду.

Културно просветна делатност Библиотеке

За Градску библиотеку 2008. година је вишеструко значајна: обележено је 160. година од оснивања *Друштва за читање Србско-славенскиј новина* (1848), што представља почетак просвећивања и друштвеног организовања грађана, одржано је 45. „Дисово пролеће“, а град је славио шест векова од првог писаног помена имена Чачак. Јубилеји су обележени бројним свечаностима, присуством еминентних гостију и штампањем вредних публикација. Организовано је 16 књижевних вечери и промоција, у петнаестак школа гостовали су песници Бранко Стевановић, Игор Коларов, Гордана Тимотијевић, Бошко Ломовић и Владимир Копицл, приређене су четири велике ауторске изложбе од којих две прате каталози.

Промовисане су публикације: *Пућ до књиџе*, аутора Мила Грозданића, *Плави дозиви Радојка Николића* и *Исиуњен живои* Синише Пауновића које је приредила Марија Орбовић. Затим *Повеље и Писма Десиоша Стефана Лазаревића* академика Александра Младеновића, роман године (НИН-ова награда) Драгана Великића *Руски ѓрозор*, *Песме* Милке Поповић (промоција одржана у Панчеву), књига Дејана Милића *Полиитички ѓвор модерне Србије*, роман *Манџо* Љубице Арсић, представљени су аутори јубиларног, 100. кола Српске књижевне задруге, као и носиоци највреднијих песничких признања. Поводом јубилеја Библиотеке одржана је свечана академија под називом *160 година читамо са вама* и приређена изложба *Прочитане године*. Аутори изложбе и каталога су библиотекар Оливера Недељковић и Марија Орбовић. Годину су обележиле и изложбе *Штампа на реч 2007*, аутора Марије Орбовић, а посебно изложба *Најбољи свић*, посвећена лауреату 45. „Дисовог пролећа“ Владимиру Копицлу, коју је приредила мр Маријана Матовић, која је аутор и истоименог каталога. Под називом *Филозофија живои* мр Маријана Матовић приредила је изложбу у част Андрије Б. К. Стојковића, уприличену поводом јубилеја града и организовања Другог филозофско-педагошког скупа о етичким принципима овог знаменитог Чачанина.

Посебна пажња библиотекара била је усмерена на програме за младе, па је у оквиру *Дисовизије* Креативна радионица *Крућ* приказала мултиме-

дијалну представу *Пространство је наша шамница*, коју је драматизовао и режирао Милутин Гиги Јевђенијевић, два пута је гостовао Бранко Пражић, музичар из Новог Сада, са поетско-музичким перформансом посвећеним песнику Душку Трифуновићу, као и развоју југословенске рок сцене, који су одржани у Градском парку. У оквиру „Летњих дана културе“ приказана је монодрама Драгослава Михајловића *Кад су цвешале шикве* у извођењу крагујевачког глумца Мирка Бабића. „Дане европске баштине“ обежило је гостовање писца СКЗ и књижевно вече *Косовска ризница* на коме је представљена књига *Милан Ракић на Косову*, богато покретно косовско благо из Народног музеја Приштине и учешће песника са Косова.

Библиотека је организовала две стручне екскурзије за своје раднике – посета манастирима Студеница и Жича и краљевачкој Народној библиотеци „Стефан Првовенчани“ и 51. међународном сајму књига у Београду. За школске библиотекарe и унапређење библиотечке делатности организован је стручни семинар.

У програмима Библиотеке у 2008. години учествовали су: академици Матија Бећковић и Александар Младеновић, Миле Грозданић, затим, Слободан Ђуровић, Срето Бошњак, Бранко Кукић, др Бојан Јовановић, Богдан А. Поповић, Гојко Божовић, Војислав Карановић, Владан Матијевић, Ален Бешић, др Борјанка Трајковић, Борко Гвозденовић, проф. др Бранкица Чигоја, др Рада Стијовић, Жарко Чигоја, Драган Великић, Иван Радосављевић, Игор Коларов, Бранко Стевановић, Гордана Тимотијевић, Милка Поповић, Дејан Чанчаревић, Предраг Петровић, Ђорђе Деспић, мр Светлана Шеатовић Димитријевић, др Горан Максимовић, Мирко Демић, др Јовица Тркуља, Дејан А. Милић, Иван Негришорац, проф. др Михајло Пантић, Марија Шимоковић, Ђорђо Сладоје, Милан Ђорђевић, Јован Ђирилов, Божидар Мандић, Владимир Копицл, Драган Хамовић, Енес Халиловић, проф. др Јован Пејчић, Милица Јефтимијевић-Лилић, Бранко Јокић, Миро Вуксановић, Драгомир Брајковић, Драган Лакићевић, Марко Недић, Александар Марић, Бошко Ломовић, мр Светлана Јанчић, Кајоко Јамасаки, Данијела Васић, Марија Орбовић, Милица Баковић, Бошко Обрадовић, мр Маријана Матовић, Дубравка Илић, Даница Оташевић, Богдан Трифуновић, Мирко Дрманац, Биљана Мијаиловић, Слободан Благојевић, Слободан Николић, Весна Петровић и други.

Остваривању програма допринели су и драмски уметници: Небојша Дугалић, Весна Павловић, Бранислав Томашевић, Игор Илић, Мирко Бабић, Милутин Јевђенијевић, и полазници Креативне радионице *Круг*.

У музичком програму учествовали су: проф. др Марина Милић Апостоловић, Раде Здравковић, хор „Мелоди“ са вокалном солистичком Дивном Љубојевић, Етно певачка група „Јованчица“, Плесни клуб *Луна* и Бранко Пражић.

Наступили су сликари: Драга Јовановић, Бранка Кузмановић, Ирена Лагатор, Петра Мајц, Милован Де Стил Марковић, Весна Перуновић, Милета Продановић, Нина Тодоровић, Јован Чекић, Андреј Чикала, Ирена Келечевић, Уметничка група *Шкарш*, Божидар Плазинић, Весна Петровић и други.

Издавачка делатност

Поводом Дана библиотеке и 160. година постојања, објављена је капитална књига за локалну баштину, али и за српску културу, биобиблиографија *Испуњен животи* посвећена писцу, песнику, новинару и колекционару Синиши Пауновићу, рођеном у Чачку почетком 20. века. Ову вредну монографију приредила је Марија Орбовић, библиотекар-саветник Завичајног одељења чачанске Библиотеке, која већ неколико година помно истражује Пауновићев богати живот и заоставштину која се чува у Градској библиотеци. Ово је прва књига чачанске Библиотеке штампана у тврдом повезу, на кунстдруку, шивена, са омотом и изузетном ликовно-графичком опремом за шта се побринуо Зоран Јуреш, графички уметник. Сем обимне биографије која обухвата скоро читав век, Марија Орбовић је пописала и 1.362 библиографске јединице Пауновићевих радова и текстова о њему.

Поводом овог јубилеја, Библиотека је штампала каталог *Прочишане године* који су приредиле Оливера Недељковић и Марија Орбовић (обима 68 страна) уз који је објављен и CD са истоимене изложбе. Каталог факсимилима докумената, фотографијама и другом грађом детаљно прати дуг развојни пут чачанске Библиотеке током три века у којима је, на жалост, мењала више адреса и увек била бескућник. Штампан је и 14. број стручног часописа за савремено библиотекарство *Глас библиотеке* на повећаном обиму од 312 страна, са 19 радова од којих 12 потписују радници ове установе.

Издавачку делатност 45. „Дисовог пролећа“ обележила је књига Владимира Копицла *Совин избор* (обим 116 стр), изузетан каталог *Најбољи свети* аутора мр Маријане Матовић (обим 34 стр.), књига добитника награде *Млади Дис* Владимира Стојнића *Време се завршило* (обим 80 стр.), као и часопис „Дисово пролеће“ број 39, објављен на 52 стране.

Стручно одељење

Фонд Градске библиотеке увећан је за 8.253 књига, колико је инвентарисано, стручно обрађено и разврстано по одељењима. У електронску базу података унето је 7.844 монографске публикације, а уведено је и дато на коришћење и 169 сликовница. У БИБЛИО бази је 68.799 MFN записа.

Отворено је 3.323 нова записа у БИБЛИО програму, урађено 15.398 каталожких листића, од чега 8.481 ауторских, 5.590 стручних, 786 предметних и 541 насловни. Сви каталожки листићи благовремено су уложени у одговарајуће каталоге у одељењима матичне библиотеке и у огранцима. Истовремено је дописано 4.106 нових инвентарских бројева на постојеће каталожке листиће. Месечно је у просеку обрађивано 653 књиге, а у последња три месеца, после Сајма књига, на коришћење је предато 2.351 књига.

Књиге су распоређене по одељењима и то: Одрасло 5.046, Научно 474, Завичајно 409, Мрчајевци 398, Заблаће 501, Прељина 300, Пријевор 335, Дечје 778. Са четири публикације допуњен је фонд марксистичке књиге, а купљено је 10 старих и ретких књига које представљају посебну вредност установе.

Радници Стручног одељења помагали су на физичкој обради и инвентарисању завичајног фонда и том приликом је обрађено 1.582 разгледнице, 432 плаката, 132 позивнице и 12 програма из легата Јована Давидовића.

У 2008. години расходовано је по више основа 1661 јединица библиотечке грађе (Одрасло 423, Дечје 1.236). Ревалоризивана вредност расходованих књига је 24.595 динара.

Истовремено, урађено је око 200 спискова за јавну набавку књига, откуп публикација од Министарства културе и разних других врста поклона.

Одељење часописа и листова

Одељење часописа и листова са читаоницом смештено је у Господар Јовановој улици бр. 6. У Одељењу се о серијским публикацијама брине двоје запослених, библиотекар Мирко Дрманац и књижничар Мирославка Радвановић. Одељење поседује укупно 230 m полица за смештај часописа и новина које се налазе делом у просторијама Одељења (58 m), делом у згради Међуопштинског историјског архива у Чачку (100 m), и просторијама Библиотеке у Дому културе (72 m). Читаоница Одељења има 25 места. Одељење располаже са једним рачунаром који служи за каталожку обраду периодике.

У Одељењу часописа и листова обавља се комплетан посао набавке, физичке и каталожке обраде периодике и рада са корисницима. Према прописима *Закона о библиотечкој делатности*, добијена периодика се евидентира у картотеци евиденционих картона, инвентарише у књизи инвентара која се посебно води за часописе и новине на Обрасцу бр. 15/22 и води у каталогу наслова серијских публикација. Одељење има лисни каталог наслова серијских публикација које се налазе у фонду одељења као и лисни алфабетски ауторски и предметни каталог чланака у серијским публикацијама. Каталог наслова серијских публикација се води према стандарду ISBD(CR), а каталожка обрада компонентних делова према стандарду

ISBD(CP). У одељењу се врши аутоматизована каталожка обрада серијских публикација.

У оквиру фонда одељења налази се укупно 348 наслова часописа. Од тог броја 318 часописа има сигнатуру, док 30 часописа нема сигнатуру (часописи који имају велике минусе и часописи који нередовно излазе). У фонду се налази укупно 17 наслова новина и сва годишта су укоричена. Укупан број свески часописа у фонду је 14.769, док укоричених годишта новина има 374. Дванаест наслова часописа је на страним језицима, од чега седам на руском, три на енглеском и по један на немачком и француском језику. Два часописа издата на енглеском језику су приновљена у току протекле године (*India Perspectives i Philotheos*).

У току 2008. године набављено је укупно 85 наслова књижевних, научних и ревијалних часописа, укључујући наслове старијих годишта добијених на поклон и сопствено издање (*Дисово њролеће*). Међу њима је и 13 нових наслова: (*Аз, Архе, Бока, Годишњак Филозофског факултета у Новом Сагу, India Perspectives, Луча, Нова Зора, Пословна економија, Политичка ревија, Српска њолишичка мисао, Уникаш, Philologia, Philotheos*). Поред тога, набављено је 8 наслова дечјих часописа за Дечје одељење, рачунајући нове наслове: *Ђачко доба, Забавник Ђачког доба и Ђак њрвак*. Такође, набављано је и 13 наслова часописа из области библиотекарства укључујући сопствено издање (*Глас библиотеке*), док су нови стручни наслови у фонду *Јавне библиотеке* и *Годишњак Народне библиотеке „Сшојан Трумић“ Тишел*. Градска библиотека у Чачку је у току 2008. године претплаћена на коришћење електронске верзије часописа „*Преглег*“. У току године фонд Одељења часописа обогаћен је са укупно 18 нових наслова, од чега је 13 из области књижевности и лингвистике, културе и уметности, економије и политике; три нова наслова су дечји часописи, а два су нове стручне серијске публикације.

Од актуелне периодике набављено је збирно 106 наслова часописа (133 годишта, 326 свески), као и 17 дневних, недељних и месечних наслова новина и ревијалне штампе за коришћење у читаоници Одељења. Од броја набављених часописа, 27 наслова (37 годишта, 154 свеске) је купљено или претплаћено, 16 наслова (17 годишта, 37 свески) је добијено на основу размене са другим библиотекама, док је 61 наслов (77 годишта, 133 свеске) добијен као поклон од институција и појединаца. Два наслова (два годишта, две свеске) су сопствено издање.

Почетком 2008. године завршена је физичка и каталожка обрада часописа добијених на поклон 2007. године од Тијане Ковачевић из Београда. Фонд часописа је на овај начин допуњен са 18 наслова (*Браничево, Градина, Домети, Delo, Dubrovnik, Život, Zadarska revija, Књижевност, Kultura, Mostovi, Mogućnosti, Наш језик, Развишак, Сшварање, Сшремљења, Teatron, Филолошки њреглег, Forum*), односно са 129 свески часописа који се

већ налазе у каталогу наслова, али су старијих годишта, чиме су попуњени значајни минуси у постојећем фонду.

У 2008. години је инвентарисано, повезано у томове и смештено у фонд 141 годиште часописа (инв. бр. 3227–3368). Укоричена су, инвентарисана и смештена у фонд 3 годишта новина које се чувају (*Полиџика*, *Сјорџ* и *НИН* за 2007). Вршена је аналитичка обрада чланака 10 часописа из области друштвених наука, књижевности и културе за 2007. годину и допуњен је каталог наслова у електронској бази програма CDS/ISIS са укупно 827 записа. Укупан број записа у електронској бази Одељења часописа је 19.602.

У текућој години фонд часописа је потпуно физички сређен и пресложен по азбучном систему. Библиотекару Мирку Дрманцу помоћ су пружили војници на цивилном служењу Душан Баралић, Марко Симовић и Марко Ристовић. Депо који се налази у згради Међуопштинског историјског архива је у току године проширен за шест дужних метара полица. Пребројане су све свеске часописа и сва укоричена годишта новина. Физичка сређеност фонда је оптимална, мада систем слагања часописа није по УДК или *numerus currens*-у. Сви дупликати који се налазе у фонду смештени су одвојено и спремни су за размену или поклон. Услови смештаја периодике су задовољавајући и нема ризика од оштећења фонда.

Сва годишта часописа *Техника* од 1959. до 2006. године одвојена су и спремљена за размену или поклон. То је учињено јер је наставак набавке и чување часописа неоправдано са становишта ангажованог простора за чување, цене часописа и потреба корисника.

Од априла 2008. године читаоница за дневну штампу отворена је за кориснике и суботом од 8.00 до 13.00 часова. Одељење је ове године имало укупно 4565 корисника од чега: 15 ученика (0%), 199 студената (4%), 360 радника (7%), 931 службеника (19%) и 3315 осталих корисника (70%). Издато је на коришћење 13583 примерка дневне и недељне штампе и 866 свежака часописа. Услед повећаног обима посла укупна посета је већа за 4,9% и издато је 7,6% више серијских публикација у односу на прошлу годину. Глави проблем у раду Одељења везан је за смештај и коришћење фонда часописа и новина услед нужне физичке разбијености фонда на три међусобно удаљене локације.

Библиотекар Мирко Дрманец је у току године припремио рад „Мајор Кавалер Милија Драгићевић“ за *Глас библиотеке* бр. 14 (2007) и „Чачак виђен очима путописаца“ за 39. број часописа „Дисово пролеће“, троминутни пратећи филм за представу „Пространство је наша тамница“ у режији Милутина Гигија Јевђенијевића одржану у оквиру „Дисовизије“ 19. маја 2008. и минутну телевизијску рекламу за промоцију књиге Јована Пејчића „Милан Ракић на Косову“, у оквиру *Дана европске баштине*. Поред тога, Мирко Дрманец је припремио више видео-презентација за пратеће библиотечке манифестације, припремао аудио-визуелне материјале за потребе веб сајта

Библиотеке и са успехом учествовао на IV Радничким спортским играма у организацији Синдиката културе Србије које су одржане 21–28. септембра 2008. године у Пефкохорију и са три освојене медаље (златна, сребрна појединачно, златна колективно) промовисао матичну установу.

Центар за дигитализацију

Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“ у јануару 2008. године формирала је Центар за дигитализацију. Радници новооснованог одељења ангажовани су на пословима дигитализације и ажурирању интернет сајтова и блогова Градске библиотеке, давању техничко-информационе подршке запосленима и корисницима из области рачунарско-информационих технологија, као и на предлагању и спровођењу решења аутоматизације пословања установе и примене информационих технологија у раду.

Захваљујући претходним пројектима, Центар је опремљен неопходном техничком опремом (средства Министарства културе РС, 2007), запошљава четири лица на јавном раду дигитализације периодике фонда Завичајног одељења, (јануар–јул 2008), а уложена су и средства Градске библиотеке). Центар за дигитализацију мерено по резултатима рада, броју лица која активно раде у њему и техничкој опремљености, јединствен је међу јавним библиотекама Србије. У 2008. години Центар је добио А3 скенер високих перформанси, један екстерни хард диск, један систем за складиштење података и један лаптоп рачунар, тако да центар располаже са: 4 десктоп рачунара, 2 лаптоп рачунара, 4 скенера (три А3 и један А4 скенер), 1 дигиталним фотоапаратом, 2 екстерна хард диска и 1 системом за складиштење (сториџ), 1 пројектором са пројекционим платном. Поред поменуте опреме, Центар за дигитализацију води бригу и о осталој техници установе и њеној исправности.

У Центру је стално запослен један радник (библиотекар), један хоноرارно ангажовани сарадник (информатичар) и два техничка асистента (лица на цивилном служењу војног рока).

Центар за дигитализацију преузео је на себе бригу о чувању, вођењу и издавању дела књижног фонда Завичајног одељења Градске библиотеке, који се тиче наслова из области рачунарско-информационе технологије (више од 400 наслова). Центар је, такође, преузео и аудио-визуелну грађу из фонда Завичајног одељења (аудио траке, VHS касете, компакт-дискови, DVD), као и мултимедијалну архиву забележених програма у организацији Библиотеке, са више стотина сати материјала. Аудио-визуелну грађу чини : 23 VHS касете, 21 аудио-трака, 45 аудио-компакт и DVD дискова, 181 компакт и DVD дискова видео и фото-материјала и 19 разних других оптичких дискова (статистички подаци о коришћењу ове грађе саставни су део статистике Завичајног одељења).

Дигитализација

У 2008. години дигитализовано је укупно 24.132 докумената из фонда Завичајног одељења Градске библиотеке (из 2007. године пренето је 2.034 дигитална документа). Дигитализација подразумева скенирање докумената и опис преко метаподатака, чиме је дигитална грађа припремљена за будућу манипулацију и објављивање на интернету. На веб сајту „Дигитална библиотека“, који је покренут почетком 2008. године, за потребе претраживања и прегледања електронских колекција преко интернета, објављено је 6.970 дигиталних докумената.

Центар је развио сопствену базу података за потребе складиштења и претраживања дигиталних докумената на интернету. Аутор базе података је дипл. инж. Влада Максимовић, који је ангажован као спољни сарадник на пројекту. Укупна количина података Центра за дигитализацију је преко 300 гигабајта. Чување тих података врши се на два одвојена капацитета за складиштење (један систем за складиштење и један хард диск) и на DVD дисковима (укупно 80), чиме је сваки дигитални документ заступљен са три копије. На тај начин су испуњени високи стандарди за чување и складиштење података у дигиталном облику. Хонорарни сарадник Александар Вукајловић завршио је у септембру 2008. MS ACCESS базу података за архивирање података о дигитализованој грађи у Центру за дигитализацију, која се користи за интерну употребу у Центру. Урађена је и електронска књига инвентара за потребе Одељења часописа (око 3.000 записа).

У циљу коришћења дигиталних колекција Градске библиотеке преко интернета, почетком 2008. покренут је веб сајт „Дигитална библиотека“ на адреси http://www.cacak-dis.rs/dig_bibl/index.html. Сајт је прилагођен коришћењу широком кругу корисника, са опцијама претраживања и прегледања колекција разврстаних према типовима грађе. Народна библиотека Србије укључила је овај сајт у своје Препоручене интернет адресе Дигиталних библиотека, као једини из Србије.

У марту 2008. године покренут је блог „Дигитализација и дигиталне библиотеке“ у оквиру интернет сајта Библиотеке (на адреси <http://digital.cacak-dis.rs/index.php>), где се објављују текстови о теоријским и практичним питањима дигитализације, као и вести, најаве и прикази пројеката дигитализације у земљи и свету. Блог истовремено саопштава вести о току процеса дигитализације у Градској библиотеци. Тренутно је чачански блог „Дигитализација и дигиталне библиотеке“ једини уско-стручни библиотечки блог у Србији.

У 2008. омогућен је приступ Интернету свим запосленима са њихових радних места, а у другој половини године и електронској бази Завичајног и Одељења периодике. На овај начин премошћена је физичка одвојеност

објеката које користи Библиотека, тако да су све три електронске базе доступне запосленима, самим тим и корисницима.

Започет је рад на пројекту „Дечја дигитална библиотека“ и у току је дигитализација целокупне едиције „Златна књига“ (105 књига). Дигитализоване старе дечје књиге и сликовнице из легата Јована Давидовића биће укључене у будућу дигиталну библиотеку за децу. Овај пројекат почива на трајном опредељењу Библиотеке да је рад са децом најважнији сегмент друштвено-културног рада јавне библиотеке.

У 2008. години је дигитализовано 24.132 документа: press clipping 625, каталог 1.194, књиге 9.991, мултимедија 6, новине 4.515, плакати 80, позивнице 1.615, разгледнице 124, разно 722, сликовнице 223, фотографије 2.490, часописи 2.547.

Центар за дигитализацију остварио је добру сарадњу са Народном библиотеком Србије, Националним центром за дигитализацију, Техничким факултетом у Чачку, Националном библиотеком Чешке Републике и другим установама и појединцима, што чачанској Библиотеци омогућава да буде међу лидерима на пољу дигитализације у Србији.

Сајт www.cacak-dis.rs

Градска библиотека велику пажњу посвећује и промоцији установе на интернету. Матични сајт установе у 2008. години имао је 66.096 посета, а блог Библиотеке 17.000 посета. Искористићени су капацитети две друштвене мреже на интернету за стварање имица модерне библиотеке, како би се привукла пажња млађе корисничке популације.

На највећој интернет друштвеној мрежи Фејсбук (Facebook) Библиотека је отворила страницу (<http://www.facebook.com/pages/Cacak-Serbia/Gradska-biblioteka-Cacak/21595215877>), која је за неколико месеци привукла преко 150 „следбеника“ („фанова“).

Истовремено је на најзначајнијем интернет сајту за преглед видео садржаја Јутјуб (Youtube) отворен 31. октобра 2008. канал (адреса <http://www.youtube.com/user/bibliotekacacak>) за постављање видео записа програма које организује Градска библиотека. Постављени видео материјал из колекције Мултимедија „Дигиталне библиотеке“ за два месеца прегледан је више од 200 пута.

Најпосећеније странице сајта Библиотеке су „Дигитална библиотека“ и електронска издања, као и вести о програмима установе: на ова три сегмента одлази преко 80 % свих посета. Интересантно је да 27 % сајту приступа директно (укуца адресу сајта у њеб читач), док већина на сајт долази путем интернет претраживача. Оваква посета указује на обиље квалитетног садржаја који се налази на сајту Библиотеке. Најчешће коришћене

кључне речи и термини који кориснике интернета упућују на сајт су: библиотека Чачак, Владислав Петковић Дис, биографија градска библиотека, дигитализација, Дисова поезија, Дисово пролеће.

Завичајно одељење

Током 2008. године у Завичајном одељењу услужено је 385 корисника који су користили: 410 монографских, 3.791 периодичну публикацију, 296 позивница, 789 исечака из новина и 95 фотографија. Фонд одељења обогаћен је са 409 публикација, које су стручно обрађене и унете у електронску базу. Инвентарисано је 111 годишта часописа и 1.147 исечака из новина. Аналитички је обрађено 274 чланка из периодике. У електронском каталогу обрађено је 556 фотографија (инвентарисана 561). Разврстано је и потписано 2.442 фотографије у дигиталном облику. Укупно је инвентарисано 723 јединице визуелне грађе (185 позивница, 435 плаката и 103 програма). Инвентарисано је 1.582 разгледнице из легата Јована Давидовића као и 39 рукописа из фонда Завичајног одељења. Такође је настављено сређивање легата Синише Пауновића: 35 кутија архивске грађе разврстано је у четири групе (шест кутија писама упућених легатору, две кутије писама које је Пауновић писао другима, двадесет кутија рукописа Синише Пауновића, седам кутија документарне грађе о Пауновићу и његовој породици).

Осим редовне набавке и попуњавања фондова, 2008. године значајно су анулирани и минуси у завичајној периодици куповином више публикација из библиотеке Божидара Ковачевића из Београда. Набављено је: 12 томова *Библиографије расправа, чланака и књижевних радова* (Загреб, *Лексикографски завод*), а један број *Народне одбране* из 1929. године посвећен војводи Степи Степановићу откупљен је од антиквара. У току је набавка књига на основу списка дезидерата (62 монографске публикације), а током године откупљене су монографске публикације: *Радикалски календар* за 1939. годину, *Прилози сџаистичком изучавању првог српског усџанка* (Београд, Завод за статистику НР Србије, 1955), *Сџановништво ѓреграјне Југославије ѓрема ѓојису из 1931. године* (Београд, Државни статистички уред ДФ Југославије, 1945), *Шема сталних рејона за прегруписавање пописних података о становништву НР Србије* (Београд, Завод за статистику НР Србије, 1956), *Библиографија српских алманаха и календара Миограђа Машицког* (Београд: САНУ, 1986) и *Појис сџановништва 1953* Београд, Савезни завод за статистику, 1959), *Сџоменик СКА LXVIII, 1929, Сџоменик СКА LXXXIX, 1939* и *Сџисак колеоџтера у Музеју српске земље*, (Београд, Државна Штампарија Краљевине Србије, 1904).

Матична служба

Породица библиотека Моравичког округа броји 52 члана: једна градска – матична библиотека (Чачак), две општинске (Ивањица и Горњи Милановац), док је поступак издвајања библиотеке у Гучи (општина Лучани) у току. Мрежу чини 45 школских библиотека (35 основношколских и 10 средњошколских), 3 специјалне библиотеке (Народни музеј Чачак, Међуопштински историјски архив и фабрика ЦЕР) и једна библиотека отвореног типа (Дом ученика).

Два овлашћена радника Градске библиотеке обавили су 88 посета библиотекама у Моравичком округу, 23 више него у 2007. години: 45 у чачанској општини, 25 у горњомилановачкој, 15 у лучанској и три у Ивањици.

У три општинске библиотеке извршен је стручни надзор и контрола примене Закона о библиотечкој делатности, док су надзор над радом Градске библиотеке „Владислав Петковић Дис“ 10. октобра 2008. године извршили овлашћени радници Народне библиотеке Србије (Владимир Шекуларац, библиотекар саветник, начелник Службе за развој библиотечке делатности, Бојана Вукотић, библиотекар-саветник, и Ивана Спичановић, виши стручни сарадник у одељењу за информационе услуге). Осим тога пружена су упутства Центру за културу, спорт и туризам у Гучи како да се спроведе поступак издвајања и регистрација библиотеке.

Осим увида у рад школских библиотека вршена је стручна обука библиотекара, промовисане су културне вредности и култура читања. Радници матичне службе и директор установе уприличили су састанке са руководиоцима четири општине у циљу сагледавања постојећег стања и могућностима за унапређење библиотекарства и културе у Округу. Организован је и стручни семинар за школске библиотекаре на коме је учествовало 35 лица, а предавачи су били мр Светлана Јанчић (НБС), Даница Оташевић и Дубравка Илић.

Матична служба ангажована је и на реализацији програма „Дисовог пролећа“ који је везан за конкурсе литерарних радова ученика основних и средњих школа Моравичког округа, као и на организовању посета дејчјих писаца школама и малишана из вртића матичној библиотеци и одељењима у селима. У посети ђацима чачанских школа било је пет писаца који су гостовали у 15 установа.

Радници матичне службе током године раде у огранцима на селу (Прељина, Заблаће) и врше замене у одељењима.

Запажено учешће радника матичне службе било је на 20. Фестивалу хумора за децу у Лазаревцу (17. и 18. септембар) на коме је мултимедијално презентован рад огранка у Заблаћу. Библиотекар Дубравка Илић учествовала је у раду секције за матичне библиотеке Библиотечког друштва

Србије, на стручном скупу у Сремској Митровици, а председник је Подружнице библиотекара Моравичког округа.

Усљешан шим

Радници чачанске Библиотеке су у ширим библиотечко-културним круговима познати по бројним стручним радовима и објављеним публикацијама. Библиотекар саветник Марија Орбовић аутор је монографије о Симиши Пауновићу *Исиуњен живош*, која је објављена као 14. књига у едицији *Завичајна библиографија*. Марија Орбовић уредник је часописа *Глас библиотеке* у коме је објавила два рада. Објављивала је у часопису *Дисово њролеће*, *Зборнику радова Народног музеја*, *Књижевном листу*, часопису *Арш 032*. Аутор је изложби *Шшамјана реч* и *Прочишане године*, као и каталога за изложбу објављену поводом јубилеја Библиотеке. На 16. сусретима библиографа у Инђији Марија Орбовић имала је запажен рад.

Оливера Недељковић, библиотекар, аутор је изложбе и каталога *Прочишане године*, радове је објављивала у *Гласу библиотеке*, *Дисовом њролећу*, *Савременој библиошеци* и *Панчевачком чишалишту*. Учествовала је на сусретима библиографа у Инђији и рад ће јој бити објављен у *Зборнику* са овог скупа.

Мр Маријана Матовић, библиотекар саветник, аутор је две изложбе (*Најбољи светш* и *Филозофија живоша*), као и каталога *Најбољи светш*, радове је објављивала у часописима *Глас библиотеке*, *Дисово њролеће*, *Арш 032*, *Православље*, као и у *Зборнику радова „Колекције у Библиошекама“* у издању Заједнице матичних библиотека Србије (Библионет, Крушевац 2007). Аутор је више приказа, рецензија и предговора за књиге. Водила је и неколико књижевних програма. Лектор је и коректор часописа *Глас библиотеке* и члан неколико комисија и одбора Библиотеке.

Милица Баковић, библиотекар саветник, објављивала је радове у *Дисовом њролећу*, *Зборнику радова „Колекције у Библиошекама“* у издању Заједнице матичних библиотека Србије (Библионет, Крушевац 2007), у часопису *Арш 032*. Аутор је изложбе *Чачак српској орхидеји*, посвећене Даници Марковић, а била је и водитељ више књижевних вечери и промоција у организацији Библиотеке и других организација, члан разних жирија.

Дубравка Илић, библиотекар, објављивала је у часопису *Дисово њролеће*, а запажено мултимедијално излагање о раду огранка у Заблаћу имала је на 20. Фестивалу хумора за децу у Лазаревцу, учествовала је у раду секције за матичне библиотеке Библиотечког друштва Србије и на стручном скупу у Сремској Митровици.

Мирко Дрманац, библиотекар, објављивао је у часописима *Глас библиотеке* и *Дисово њролеће*.

Биљана Мијаиловић, библиотекар, објављивала је у *Гласу библиотеке*, а учествовала је и на дводневном стручном скупу у Гете институту на тему *Млади и библиотека*.

Даница Оташевић објављивала је у часописима *Дисово пролеће* и *Глас библиотеке*, као и у Зборнику радова *Школски библиотекар сарадник у настави*. Учествовала је на саветовању које је организовало Министарство културе у Бачу о заједничкој европској баштини и саветовању о *Маркетингу у библиотеци* на позив Француске амбасаде и Министарства културе, на Конференцији „Дигитализација и електронске библиотеке“ (септембар, Београд), била је предавач на акредитованом семинару за школске библиотекаре (новембар, Београд). Аутор је пројеката за „Дисово пролеће“ 2009. и „Дисовизија“ 2009., као и бројних других предавања. Директор је манифестације „Дисово пролеће“, главни и одговорни уредник свих издања Библиотеке.

Богдан Трифуновић, библиотекар, писао је за *Глас библиотеке*, *Дисово пролеће* и *Зборник радова Народног музеја* у Чачку. Запажена излагања имао је на сусретима библиотекара на Златибору, на Међународној научној конференцији *Електронска библиотека* у Београду, као и на *SEEDI* конференцији Националног центра за дигитализацију у Београду. Присуствовао је 8. инструктивном семинару у организацији „Интернет клуба Љиг“ и мреже „Библиотеке нашег окружења“ на Дивчибарама. Излагао је радове на два међународна скупа, на историјске теме: „Институционално обликовање историје у уџбеницима Социјалистичке Југославије“ (Загреб, организација Гете институт) и „Култура мировних покрета и протеста у Европи 1945–1989“ (Праг, организација Карловог универзитета и Центра за америчке студије Универзитета Хајделберг). Рад Богдана Трифуновића *Web Archiving Projects User-Oriented Review* („Преглед пројеката веб архивирања из корисничке перспективе“) укључен је у документацију пројекта *WebArchiv* Националне библиотеке Чешке Републике (на адреси <http://en.webarchiv.cz/dokumenty/>). Захваљујући стипендији организације *Digital Preservation Europe* и финансијској подршци Градске библиотеке Чачак, библиотекар Богдан Трифуновић је током новембра 2008. боравио на тронедељном стручном усавршавању из дигитализације и дигиталне заштите докумената у Националној библиотеци Чешке Републике. Трифуновић је учествовао на више промоција и књижевних вечери.

Наташа Поповић, библиотекар, објављивала је у *Гласу библиотеке*, а Бошко Обрадовић у часопису *Дисово пролеће*. Тиму успешних библиотекара придружио се и сарадник на дигитализацији, Александар Вукајловић, који је са радом „*Archiving of Documentation About Digitalized Materials*“ учествовао на 4. *SEEDI* конференцији, у организацији Националног центра за дигитализацију, Београд, 14. јун 2008.

Ојрема

Из буџета града за опрему и набавку основних средстава за рад Библиотеке у 2008. години опредељено је 300.000 динара. Део средстава утрошен је за набавку четири персонална рачунара, лап топ, два ласерска штампача, један квалитетан скенер, усисивач, као и систем за бежично умрежавање зграде у Господар Јовановој и просторија Библиотеке у Дому културе. За заштиту електронске базе и дигитализованих докумената набављен је екстерни хард диск и систем за складиштење података. За смештај књига набављено је 37 дужних метара полица, један сто за компјутер, направљен је дрвени камиончић за књиге у Дечјем одељењу и купљена плинска пећ. Библиотека располаже са 20 компјутера, два лап топа, 12 штампача, два копијар апарата, седам скенера и другом опремом за дигитализацију и редовно обављање сложених делатности. Од средстава одобрених за извођење јавног рада на пословима дигитализације завичајне грађе набављен је један компјутер и радни сто, а лап топ је купљен из средстава за обављање матичних функција. У техничком погледу Библиотека је добро опремљена, али јој недостатак простора отежава рад и унапређење делатности. Као проблем намеће се и „застарео“ софтвер, већ напуштен од већине библиотека (БИБЛИО), који установа до сада није променила у очекивању трајног решавања проблема простора. У Дечјем одељењу, на посебном рачунару, инсталиран је интернет за кориснике.

Закључак

Иако су јој прорицали сумрак појавом интернета, књига неће изгубити битку са својом електронском сестром. Брз технолошки развој намеће стил да оно што није на интернету, готово да и не постоји. Међутим, Библиотеке треба да користе све изворе информација и предности нових технологија, али да се не одричу и класичних метода и искустава. Присутност информацијама са сваког места на планети, брзе услуге које даје интернет, намеће беспопшедну глобалну утакмицу, али то не треба да брине: Градска библиотека је спремна на изазове, да сакупуљену културну баштину приложи на светску трпезу и са ње узме све што јој треба. Идеја која је водила осниваче Друштва читања српско-славенскиј новина далеке 1848. године „да не застану за другима“ присутна је и данас – бити лидер промена, развоја и напретка.

Признање генерацијама вредних и појрштованих библиотекара

Градоначелник Велимир Сићанојевић уручује Децембарску награду директору Градске библиотеке (18. децембар 2008)

Свечаност у оџранку у Заблаћу: бриџа о младим корисницима је шџрајно оиџредељење Библиоџеке

Део колекџива Библиошке у посети средњовековном манастиру Жича (21. јун 2008)

*„Дисово пролеће“ је заштитни знак чачанске Библиошке:
додела Дисове награде писнику Владимиру Којицу (23. мај 2008)*